

Beste Vrienden van het Lambotte Museum,

Het zomerreces van 2017 is reeds halfweg. Het is een goed ogenblik om jullie in te lichten hoe het reilt en zeilt in het Lambotte Museum, ons museum voor de Geschiedenis van de Gezondheidszorg.

Dit jaar werd door het museum aangegrepen om het 50 –jarig bestaan te vieren van de ‘Chronische Dialyse-afdeling’ in het Stuivenberg-ziekenhuis, de standplaats van ons museum.

Inderdaad, in 1967 werd een aparte dialyse-afdeling geopend voor het verstrekken van dialysebehandelingen aan chronische nierpatiënten. Tevoren was dit enkel het geval voor acute zieken. De tentoonstelling, gewijd aan dialyse en transplantatie werd luisterrijk geopend op 25 januari 2017. U vindt verder een uitgebreid verslag over deze nieuwe tijdelijke tentoonstelling.

Ook dit jaar 2017 is wederom gekenmerkt geworden door vele legaten aan ons museum. Deze betroffen zowel voorwerpen, als boeken, memorabilia en andere giften. Ook hieraan wordt in deze brief aandacht geschonken.

Onze website draait op volle toeren, en wordt meer en meer bezocht door geïnteresseerden of aanvragers van rondleidingen. Onze webmaster blijft actief werken aan het verbeteren van de informatie en de lay-out van de webstek, die U vindt onder www.museumgeneeskunde.be .

Ons aantal bezoekers blijft groeien en de bekendheid van ons museum stijgt in binnen- en buitenland: kortom het Lambotte-museum heeft een onvervangbare plaats ingenomen in het Antwerpse museale landschap.

Wij wensen jullie dan ook veel leesgenot bij het lezen van deze Nieuwsbrief.

Bob Van Hee,

Conservator MGG.

Voorzitter: Prof. em. Dr. R. Van Hee, Flamingolaan 4, 2610 Antwerpen, tel. 03 440 58 74, e-mail bob.van.hee@gmail.com
Secretaris: Dr. Margriet Van Houtte, Nederpolder 7, 9000 Gent, tel. 09 233 32 69, e-mail margriet.vanhoutte1@gmail.com
Penningmeester: Roger De Beckker, Mechelbaan 74, 2500 Lier, tel. 03 290 50 52, e-mail rogerdebeckker@hotmail.com
Bankrekening IBAN BE72 7350 2608 6116 – BIC code KREDBEBB

De tentoonstelling over Albin Lambotte: een terugblik.

Op 31.12.2016 sloot de tijdelijke tentoonstelling, gewijd aan de figuur van Albin Lambotte, naar wie ons museum genoemd is.

Met haar 1275 bezoekers is de tentoonstelling een groot succes geworden.

Niet alleen leerden de bezoekers de fascinerende persoonlijkheid van de wereldbepaalde chirurg Albin Lambotte kennen, daarenboven mochten wij heel wat personaliteiten uit eigen regio en uit het buitenland welkom heten. Een bijzondere interesse ging uit van de huidige schepen van Volksgezondheid en voorzitter van het OCMW Antwerpen, dhr. Fons Duchateau. Verder waren er de zoveel adepten van de 'orthopedisch' chirurg Lambotte: de nestor van allen, de bijna 96-jarige Dr. Louis Rombouts is niet minder dan drie keer komen kijken. Wij waren dan ook bijzonder bedroefd toen hij plots overleed in het midden van het jaar!

Doch ook orthopeden uit de vele Antwerpse ziekenhuizen, uit Gent, uit Brugge, uit Nederland waren opgetogen om de originele tangen en instrumenten van de stichter van de Belgische orthopedie te komen bezoeken. Vooral in het oog springend was het bezoek van

familieleden van Lambotte, die nu in Frankrijk wonen, en speciaal naar Antwerpen waren gekomen om eigen ervaringen te toetsen aan de uitgestalde voorwerpen en archiefstukken. Kortom, een uiterst geslaagde tentoonstelling, die nog lang zal nazinderen.

Wij zijn als Lambotte museum uiterst dankbaar geweest, dat wij de bruiklenen vanuit het St. Augustinus ziekenhuis en het Universitair

Ziekenhuis van Gent mochten uitstallen naast vele voorwerpen uit onze eigen collectie.

Van aderlating tot dialyse. Een boeiende geschiedenis van nierziekten.

Op 25 januari 2017 werd de tentoonstelling 'Van aderlating tot dialyse. Een boeiende geschiedenis van nierziekten' feestelijk geopend.

Het is immers in 2017 precies 50 jaar geleden dat in het Stuivenberg Ziekenhuis de eerste hemodialyse plaats vond. Sedertdien werden duizenden patiënten met terminaal nier lijden met deze levensreddende behandelingstechniek geholpen. De afvalstoffen in het lichaam van de zieke worden hierbij door middel van een 'kunstnier' verwijderd. Het heeft echter eeuwen geduurd vooraleer deze therapie mogelijk is geworden. In deze tentoonstelling wordt de evolutie getoond van de wetenschap van deze nieraandoeningen, de zogenaamde nefrologie. In de Oudheid waren nierziekten onbekend en weet men 'waterzucht' aan afwijkingen van de lever. In de Late Middeleeuwen en Renaissance kon door toegenomen kennis van de structuur en functie van de nieren vastgesteld worden dat afwijkingen van de nieren aan de basis konden liggen van ziekteverschijnselen en zelfs overlijden. Vanaf de 18de eeuw werd uitgebreid onderzoek gedaan naar nierafwijkingen bij autopsie. In de 19de eeuw werden bepalingen van bepaalde stoffen in urine en bloed mogelijk, waardoor de correlatie van nierziekten met waterzucht en uremie duidelijk werd. Oorzakelijke behandeling van nierziekten als tuberculose, kanker, polycystose en dergelijke werd mogelijk, hetzij met dieet en medicaties, hetzij met operaties, die nu onder narcose konden worden uitgevoerd. De doorbraak in de 20ste eeuw werd, zoals vermeld, gerealiseerd door de kunstnier, die het mogelijk maakt de functie van de nier over te nemen, en de patiënt hierdoor in staat stelt middels hemo- of peritoneale dialyse te overleven. De ultieme stap werd in de late 20ste eeuw gezet door de niertransplantatie, met andere woorden het inplanten van een functionele nier van een overledene of een levend familielid bij de terminaal zieke nierpatiënt. De tentoonstelling illustreert deze boeiende evolutie van de behandeling van nierziekten door de eeuwen heen.

De opening van de tentoonstelling trok vele aanwezigen. De curator, Bob Van Hee, gaf een inleidende voordracht over de geschiedenis van de nefrologie, waarna een receptie werd aangeboden door het museum.

Inmiddels heeft de tentoonstelling een positieve weerklank gevonden in de pers!

Legaten aan het Lambotte Museum.

In het afgelopen jaar werden vele legaten in het museum ontvangen. Het betrof zowel instrumenten en voorwerpen, als boeken en archivalia.

Een ruime collectie voorwerpen kwam uit de depots van het Sint-Janshospitaal te Brugge. Voornamelijk toestellen voor fysiotherapie werden ons geleverd.

Op het gebied van de radiologie werd een fraai toestel van de firma Balteau verworven. Het sierde jaren lang een huisartspraktijk in Wilrijk.

Een mooi en nog functioneel toestel voor onderzoek van het gezichtsveld werd ons vanuit een oogartsenpraktijk in Mortsel overgedragen.

Erfgoeddag 23.04.2017.

Op 23 april 2017 werd in heel Vlaanderen 'Erfgoeddag' gevierd. Ook ons Lambotte museum heeft hieraan meegewerkt. Het thema was immers 'Zorg', een term die hier een uitgebreide lading dekt, doch in Nederland staat voor 'gezondheidszorg'.

Het museum ontving die dag niet minder dan 50 bijzonder geïnteresseerde personen,

volwassenen en jongeren, die niet alleen opgetogen waren de vaste museumcollectie te leren kennen, doch evenzeer een rondleiding kregen in de huidige tijdelijke tentoonstelling.

Daarenboven werd aan de erfgoeddag een symposium voor artsen gekoppeld dat de dag voordien plaats vond en een grote schare aanwezigen trok!

Verder heeft ons museum middels tijdelijke bruiklenen uit onze collectie mee geholpen aan tentoonstellingen in andere zorgcentra in Antwerpen, met name in 'De Tol' in Deurne, als mede in 'Europasquare', eveneens in Deurne. Op deze wijze heeft ook via bruiklenen ons museum verdere bekendheid verworven.